

Αθήνα 17.06.2025 | Δελτίο Τύπου

**Εκτίμηση των επιδράσεων της κλιματικής αλλαγής σε επιλεγμένους τομείς
υψηλής σημασίας για την Ελληνική οικονομία**

Τα βασικά ευρήματα δέσμης μελετών του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών – [IOBE](http://www.iobe.gr) για την επίδραση της κλιματικής αλλαγής στην ελληνική οικονομία με τίτλο: «**Εκτίμηση των επιδράσεων της κλιματικής αλλαγής σε επιλεγμένους τομείς υψηλής σημασίας για την Ελληνική οικονομία**» παρουσιάστηκαν σήμερα στο πλαίσιο ειδικής εκδήλωσης.

Το IOBE εκπόνησε τις μελέτες με την υποστήριξη της **Πρωτοβουλίας '21***, στην οποία συμμετέχουν τα σημαντικότερα κοινωφελή Ιδρύματα του τόπου και η Εθνική Τράπεζα, και με τη χρηματοδότηση του [Ιδρύματος Καπετάν Βασίλη και Κάρμεν Κωνσταντακόπουλου](#) και του [Κοινωφελούς Ιδρύματος Ιωάννη Σ. Λάτση](#). Στο έργο συνέβαλαν το **Κέντρο Κλιματικής Αλλαγής και Βιωσιμότητας της Τράπεζας της Ελλάδος** και η εταιρεία **Accenture**. Οι αναλύσεις και τα συμπεράσματα που παρουσιάζονται αντανακλούν την ανεξάρτητη ερευνητική προσέγγιση του IOBE.

Οι μελέτες τεκμηριώνουν ότι η κλιματική αλλαγή αποτελεί πρόκληση με σημαντικές επιπτώσεις στην παραγωγή, την κατανάλωση, τις επενδύσεις και την απασχόληση. Παράλληλα, χρησιμοποιώντας ποσοτικά σενάρια και τομεακές αναλύσεις, το IOBE παρουσιάζει ένα στρατηγικό πλαίσιο δράσης για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της ελληνικής οικονομίας.

Έως και €16 δισεκ. απώλεια εισοδήματος και 327 χιλ. θέσεις εργασίας το ακραίο σενάριο για τα νοικοκυριά

Οι δυνητικές επιπτώσεις για τα ελληνικά νοικοκυριά είναι πολλαπλές: μείωση διαθέσιμου εισοδήματος, αύξηση ανελαστικών δαπανών, ενίσχυση της ενεργειακής φτώχειας, και μετατόπιση της κατανάλωσης σε άλλους κλάδους.

Στο ακραίο κλιματικό σενάριο, μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος κατά 10% και αλλαγή στις καταναλωτικές συνήθειες δύνανται να περιορίσουν το ΑΕΠ κατά €16 δισεκ. ετησίως, με εκτιμώμενη απώλεια 327 χιλ. θέσεων εργασίας πλήρους απασχόλησης.

Ο τουρισμός επηρεάζεται από τη θερμική δυσφορία – αλλά η επέκταση της περιόδου δημιουργεί ευκαιρίες

Ο τουριστικός τομέας αποτελεί έναν από τους πλέον στρατηγικούς κλάδους της ελληνικής οικονομίας, συμβάλλοντας κατά περίπου 18% στο ΑΕΠ της χώρας και δημιουργώντας περισσότερες από 800 χιλ. άμεσες και έμμεσες θέσεις εργασίας, λαμβάνοντας υπόψη και τις αλληλεπιδράσεις του με άλλους κλάδους της ελληνικής οικονομίας.

Με δεδομένο πως η θερινή αιχμή σε παραδοσιακούς προορισμούς αναμένεται να συρρικνωθεί λόγω ακραίων θερμοκρασιών, η μελέτη εκτιμά πιθανές απώλειες μέχρι και €2,2 δισεκ. και απώλεια 38 χιλ. θέσεων πλήρους απασχόλησης ετησίως. Ωστόσο, μέσα από στοχευμένες παρεμβάσεις επιμήκυνσης της τουριστικής περιόδου και ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού, είναι εφικτή η αντιστάθμιση των απωλειών και μια οριακή αύξηση του ΑΕΠ κατά €228 εκατ. και 6,6 χιλ. νέες θέσεις εργασίας ετησίως.

Στον πρωτογενή τομέα, η κλιματική αλλαγή απειλεί τη βιωσιμότητα και την επισιτιστική ασφάλεια

Ο πρωτογενής τομέας αποτελεί θεμελιώδη πυλώνα της ελληνικής οικονομίας, με ιδιαίτερη σημασία για την ανάπτυξη της περιφέρειας και την κοινωνική συνοχή. Η Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) του τομέα ανέρχεται σε περίπου €7,4 δισεκ., με βασική πηγή την παραγωγή φυτικών και ζωικών προϊόντων.

Ακραία καιρικά φαινόμενα, όπως η κακοκαιρία Daniel, μπορούν να προκαλέσουν απώλειες άνω των €1,4 δισεκ. στην τριετία και απώλεια 58 χιλ. θέσεων εργασίας. Επιπλέον, έως και το 10% των αγροτικών εκμεταλλεύσεων ενδέχεται να μην επιστρέψουν στην παραγωγή.

Η απώλεια παραγωγικής ικανότητας, ιδίως σε στρατηγικής σημασίας περιοχές όπως η Θεσσαλία, επηρεάζει άμεσα την εθνική διατροφική επάρκεια, ενισχύοντας την εξάρτηση από εισαγωγές και δημιουργώντας πληθωριστικές πιέσεις στις τιμές βασικών αγαθών.

Ωστόσο, η αποτελεσματική προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή δεν περιορίζεται στην αποτροπή ζημιών, αλλά μπορεί να λειτουργήσει ως μοχλός αναπτυξιακής προοπτικής, δημιουργώντας νέες ευκαιρίες για τον εκσυγχρονισμό της παραγωγής, τη διαφοροποίηση του εισοδήματος και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του τομέα.

Σημαντικά οφέλη από την πράσινη μετάβαση στη βιομηχανία

Η βιομηχανία, αν και εξακολουθεί να υπολείπεται του ευρωπαϊκού μέσου όρου, παραμένει βασικός μοχλός παραγωγής και απασχόλησης. Το 2023 το μερίδιό της στην Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) ανήλθε σε 15% (€30,2 δισεκ.), έναντι 14% το 2015, ενώ η απασχόληση στον κλάδο διαμορφώθηκε στα 479 χιλ. άτομα (9,5% της συνολικής απασχόλησης).

Η σχετική μελέτη τεκμηριώνει ότι υπό συνθήκες επιτάχυνσης της πράσινης μετάβασης, το ΑΕΠ μπορεί να ενισχυθεί κατά €2,4 δισεκ. ετησίως και να δημιουργηθούν έως 25,2 χιλ. θέσεις εργασίας. Η αναπτυξιακή προοπτική εκτείνεται και σε περιοχές Δίκαιης Μετάβασης, όπως η Δυτική Μακεδονία.

Κενά και ευκαιρίες στον χρηματοπιστωτικό τομέα για την ενσωμάτωση του κλιματικού κινδύνου

Ο χρηματοπιστωτικός τομέας εκτίθεται τόσο σε φυσικό κίνδυνο, όσο και σε κίνδυνο μετάβασης λόγω της κλιματικής αλλαγής.

Η μελέτη αναδεικνύει σημαντικά περιθώρια ενίσχυσης της ανθεκτικότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα στην κλιματική αλλαγή.

Τα στοιχεία καταδεικνύουν ότι το 91% των δανείων των ελληνικών συστημικών τραπεζών αφορά σε κλάδους που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή, ωστόσο, κατά μέσο όρο, μόνο το 1,9% των περιουσιακών στοιχείων είναι ευθυγραμμισμένο με την Ευρωπαϊκή Ταξινόμια. Παράλληλα, περίπου το 7% των χορηγήσεων αφορά σε επενδύσεις που εκτίθενται σε οξύ φυσικό κίνδυνο.

Η περιορισμένη διαθεσιμότητα δεδομένων, η έλλειψη προσαρμοσμένων εργαλείων αξιολόγησης και η υποεκτίμηση του φυσικού κινδύνου σε τραπεζικούς και ασφαλιστικούς δείκτες, περιορίζουν την αποτελεσματική ενσωμάτωση του κλιματικού κινδύνου στις αποφάσεις χρηματοδότησης.

Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στο σημαντικό ασφαλιστικό κενό έναντι φυσικών καταστροφών.

Παρά την αύξηση της προσφοράς προϊόντων, η ασφαλιστική κάλυψη παραμένει εξαιρετικά χαμηλή, ειδικά στον αγροτικό τομέα και σε περιοχές υψηλού κινδύνου με μόλις το 3% των συνολικών ζημιών να καλύπτεται μέσω ιδιωτικής ασφάλισης – ποσοστό σημαντικά χαμηλότερο από τον μέσο όρο του ΕΟΧ (21%).

Οριζόντιες πολιτικές για προσαρμογή και ανθεκτικότητα

Η έκθεση καταλήγει σε ένα συνεκτικό στρατηγικό σχέδιο δράσης με τομεακές προτάσεις για πολιτικές προσαρμογής, επενδυτικές κατευθύνσεις, χρηματοδοτικά εργαλεία και θεσμικές παρεμβάσεις.

Έμφαση δίδεται στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της οικοκαινοτομίας, στην ενσωμάτωση του κλιματικού κινδύνου στο χρηματοπιστωτικό σύστημα και στην αποτελεσματικότερη/καλύτερη διακυβέρνηση της προσαρμογής σε τοπικό και εθνικό επίπεδο.

Σε αυτό το πλαίσιο, το IOBE προτείνει δέσμη προτάσεων πολιτικής, οι οποίες συνοψίζονται:

- Προστασία των νοικοκυριών – απαραίτητες επενδύσεις στην ενεργειακή αποδοτικότητα, στην προσαρμογή του συστήματος υγείας και στη βελτίωση του δικτύου μέσων μαζικής μεταφοράς με έμφαση στην ηλεκτροκίνηση.
- Η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και η ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού περιορίζουν τις απώλειες από την πτώση της θερινής ζήτησης, ενώ ταυτόχρονα συμβάλλουν στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.
- Η ενίσχυση της ανθεκτικότητας του πρωτογενούς τομέα και η υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών που βελτιώνουν την απορρόφηση άνθρακα περιορίζουν τις απώλειες από την κλιματική αλλαγή, προστατεύουν τη διατροφική επάρκεια και στηρίζουν το αγροτικό εισόδημα, με αξιοποίηση της τεχνολογίας και καλύτερη διαχείριση των φυσικών πόρων.

- Η ενίσχυση της βιομηχανίας μέσα από στοχευμένες παρεμβάσεις σε υποδομές, τεχνολογία και δεξιότητες επιταχύνει την πράσινη μετάβαση, ενισχύει την ανταγωνιστικότητα και στηρίζει τη στρατηγική αυτονομία της ελληνικής οικονομίας.
- Η ενίσχυση της οικοκαινοτομίας μπορεί να παρέχει λύσεις απέναντι στην κλιματική αλλαγή. Η σύνδεση με την επιχειρηματικότητα ενισχύει τη βιώσιμη ανάπτυξη δημιουργώντας ευκαιρίες απασχόλησης και επενδύσεων.
- Η αποτελεσματική ενσωμάτωση του κλιματικού κινδύνου στο χρηματοπιστωτικό σύστημα είναι αναγκαία για τη σταθερότητα, τη βιωσιμότητα και τη διοχέτευση πόρων προς την πράσινη μετάβαση. Απαιτείται συνδυασμός ρυθμιστικής σαφήνειας, ενίσχυσης της τεχνογνωσίας και ενεργοποίησης ιδιωτικών κεφαλαίων.

**Εθνική Τράπεζα, Ίδρυμα Μαριάννα Β. Βαρδινογιάννη, Ίδρυμα Ευγενίδου, Ίδρυμα Εικαστικών Τεχνών και Μουσικής Β & Μ Θεοχαράκη, Ίδρυμα Καπετάν Βασίλη & Κάρμεν Κωνσταντακόπουλου, Κοινωφελές Ίδρυμα Κοινωνικού & Πολιτιστικού Έργου (ΚΙΚΠΕ), Ίδρυμα Λαμπράκη, Κοινωφελές Ίδρυμα Αθανάσιος Κ. Λασκαρίδης, Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη, Κοινωφελές Ίδρυμα Ιωάννη Σ.Λάτση, Ίδρυμα Α.Γ. Λεβέντη, Ίδρυμα Αθηνάς Ι. Μαρτίνου, Ίδρυμα Μποδοσάκη, Κοινωφελές Ίδρυμα Μιχαήλ Ν.Στασινόπουλος-ΒΙΟΧΑΛΚΟ, Κοινωφελές Ίδρυμα Μαρία Τσάκος – Διεθνές Κέντρο Ναυτικής Έρευνας και Παράδοσης, Ίδρυμα Ωνάση.*

Η μελέτη εκπονήθηκε με την υποστήριξη των

Κοινωφελές Ίδρυμα
Ιωάννη Σ. Λάτση

Η βιντεοσκόπηση έγινε με την ευγενική συμβολή του

